

Margarita Carbajal læser jura på universitetet og arbejder samtidig for en organisation for rygmarvsskadede, Ahmlys, hvor hun tager hjem til de enkelte medlemmer for at støtte dem på forskellig vis.

tes. Diplomado para Facultad
de la Palabra
Agosto - Dic, 2007
ANSH/ERP

Margarita fra Honduras

Hjælp til selvhjælp – det er motoren for Dansk Handicap Forbunds ulandsprojekter.

For Margarita i Honduras gav et kursusophold på rette tid hende mod og evner til at kæmpe for andre i samme situation

Tegucigalpa, hovedstaden i Honduras, blev grundlagt i en lille dal i bjergene. Siden har byen bredt sig som ukontrolleret ukrudt på de omkringliggende bakker og småbjerge. De fattigste kvarterer er, som det oftest er, presset ud på de mest utilgængelige skrænter. Ude på en af disse skrænter bor Margarita. Hendes varme øjne, dybe smilehuller og smukke ansigt gør det svært at se, at livet ikke just har behandlet hende med fløjls-handsker.

En dag gik det galt

Margarita Carbajal voksede op med en voldelig mor, der slog både Margarita og hendes to søstre. Så slemt, at hendes far tog det - for en latinamerikansk mand - usædvanlige skridt at flytte med sine tre døtre. Pigerne var på det tidspunkt 8, 9 og 10 år, og siden har Margarita stort set ikke set sin mor. Der var små kår, faderen tjente til livets ophold ved at male majs til majs masse. Majs masse er en vigtig ingrediens i honduransk madlavning, hvor det fx bruges til tortillas (majspandekaner).

I området, hvor Margarita boede, var vandværket begyndt at grave rørledninger ned, men arbejdet var af en eller anden grund gået i stå, og de åbne kanaler stod tilbage. Margarita var allerede som barn en kvik pige og fandt på en måde til at komme over den dybe grøft og dermed slippe for at skulle gå en stor vej udenom. Et træ stod med sine grene over grøften, og med et lille hop greb Margarita fat i en af grenene og svang sig over grøften. En dag gik det galt. Margarita fejlede sit greb, faldt i grøften – og brækkede ryggen. Fordi sygehuspersonalet strejkede, fik hun i første omgang kun nødtørftig behandling. Resultatet var en infektion i såret, og Margarita var døden nær.

Flov over kørestolen

Da hun endelig blev udskrevet efter halvandet år, kom hun på et hjem for kræftramte børn, fordi faderen ikke kunne have hende hjemme. Centrert var et godt og trygt sted, hvor Margarita for første gang modtog rehabilitering, men det var hårdt, når hendes venner på centeret døde på grund af kræften.

Der gik tre år før hun endelig kom hjem. "Min far gjorde alt for, at jeg skulle komme til at gå igen," fortæller Margarita, "fx smurte han mig ind i fedt fra aber og slanger og gav varme omslag med forskellige blade og urter. Det havde den kloge mand i kvarteret anbefalet." Faderen ville for alt i verden undgå, at der skete Margarita noget og overbeskyttede hende. Fra hun var 15 til 22 år, var hun kun uden for sit hjem to gange, fordi hun var flov over at sidde i kørestol og bange for at blive drillet.

Et kursus var den rette medicin

Da hun var 22 år, skete der igen en voldsom begivenhed i Margaritas liv. Faderen døde af bronkitis, og Margarita og hendes to søstre var tvunget til at forsørge sig selv. Hendes søstre arbejdede, og Margarita prøvede at føre faderens majs mølle videre, indtil det hele blev for meget for hende. Hun begyndte at sniffe lim og ryge pot. Møllen gik i stå.

En nabokone med hjertet på rette sted hankede op i Margarita og fik hende til at begynde på en mellemkoleeksamen. Nabokonen skaffede hende også en plads på et rehabiliteringscenter, hvor hun for første gang mødte andre paraplegikere og fik øjnene op for, at livet godt kan leves i en kørestol.

Centeret hjalp hende til en plads på et kursus i nabolandet Nicaragua, som blev afholdt af handicaporganisationen Cepri. Et 15 måneders kursus med emner som fx personlig udvikling, organisationsudvikling, køn og pc-træning. Desuden lærte Margarita at passe på sig selv og undgå tryksår. "Siden har jeg ikke haft et tryksår" fortæller hun og tilføjer eftertænksomt: "Kurset i Nicaragua var den mest radikale omvæltning i mit liv."

Aktiv handicappolitiker

I dag er Margarita 34 år og læser jura på universitetet. Samtidig arbejder hun for organisationen Ahmlys, en organisation for rygmarvsskadede. Margarita var selv med til at grundlægge den i 2002, da hun kom tilbage til Honduras efter kurset. "Vi startede en lille gruppe handicappede og mødtes i begyndelsen i vores hjem," erindrer hun.

Vejene i området hvor Margarita bor er hullede grusveje, som næsten ikke kan forceres i kørestol. Margarita bruger mange penge på taxakørsel og drømmer om at få en bil.

Margarita arbejder i dag som organisationssekretær i Ahmlys. Hendes løn er finansieret af Dansk Handicap Forbund gennem projektet UNIDAD (se boks). Margarita tager hjem til de enkelte medlemmer for at støtte dem på forskellig vis. Ofte står de over for spørgsmål, som hun selv har kæmpet med: Isolation, mindreværds-komplekser, følelse af at være en byrde osv. "Det er en stor tilfredsstillelse for mig, hver gang det lykkes at rive et menneske med handicap ud af isolation," siger Margarita med et varmt smil. Hun har det selv stadig svært med at være alene hjemme. "Det minder mig for meget om den tid, jeg spærrede mig selv inde i mit hjem. Er der en søndag, hvor jeg ikke skal besøge en lokalafdeling, sørger jeg altid for ikke at være alene hjemme," fortæller hun. "Hvis ikke min søster er hjemme, tager jeg ud og besøger en af mine veninder." Selvom Margarita

FAKTA

Dansk Handicap Forbund (DHF) startede 1. januar i år et større Danidafinansieret projekt i Nicaragua og Honduras. Projektets navn er UNIDAD og har til formål er at styrke handicaporganisationerne i de to lande. I Nicaragua har DHF arbejdet i mange år, og organisationerne er efterhånden meget velfungerende. DHF støtter frem for alt organisationernes rettighedsarbejde og koordineringen af arbejdet i Nicaragua.

Det er første gang, DHF støtter et større projekt i Honduras. Organisationerne er noget mindre og svagere, og støtten går ud på mere basal organisationsopbygning, som at få flere medlemmer, oprette lokalafdelinger, få ordentlige regnskabs-systemer og træne ledere og medlemmer på alle niveauer. Projektet løber over fire år og er på 22 mio. kr. DHF ser projektet som det første i en længerevarende indsats i Honduras, mens det er meningen, at samarbejdet i Nicaragua stopper i løbet af en overskuelig fremtid.

er kommet langt med sig selv og har brudt sin isolation, mærker hun ofte, at blive betragtet med medlidenhed - folk har stoppet hende på gaden og givet hende penge.

Fremtiden

Margarita gør sig ikke så mange tanker om fremtiden. Det er endnu ikke blevet til en fast kæreste, selvom hun havde en i Nicaragua, men ellers drømmer Margarita om at blive færdig som jurist og blive dommer ved en domstol.

En bil er en anden af Margaritas drømme. På de hullede grusveje hun bor på, er hun helt afhængig af at kunne køre fra bydelen. "Jeg må bruge en stor del af min løn på taxa," og selvom min nabo hver dag kører ind til byen, har han aldrig tilbudt at tage mig med", siger Margarita med et skævt smil. ■

Hovedstaden i Honduras hedder Tegucigalpa og breder sig op ad stejle skrænter. På en af dem ligger det kvarter, hvor Margarita bor. Ikke det nemmeste sted at bo for en kørestolsbruger.